KATOLIŠKI GLAS

LETO XLIV. - Štev. 40 (2214) - Četrtek, 15. oktobra 1992 - Posamezna številka 1000 lir

TAXE PERÇUE	GORIZIA	SETTIMANALE - SPEDIZIONE IN ABBONAMENTO POSTALE GRUPPO I°/70% - AUTORIZZAZIONE DCSP/I/I/40509/91/5681/102/88/BU DEL 12.11.1991 - REG. TRIB. DI GORIZIA N. 5 - 28-01-1949
TASSA RISCOSSA	ITALY	

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: RIVA PIAZZUTTA,18 - 34170 GORIZIA - GORICA
REDAZIONE E AMMINISTRAZIONE Tel. 0481/533177 - Fax 533177 - Pošni t/rn 11234499
PODUREDNIŠTVO: Vicolo delle Rose, 7 - 34135 TRIESTE - TRST - Tel. 040/414646

Svetovna misijonska nedelja

Prihajam predvsem, da oznanjam Kristusa

Santo Domingo

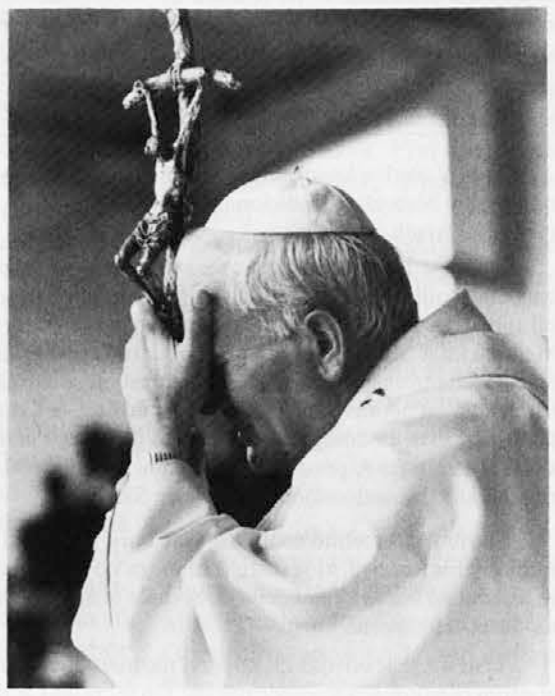

Sveti oče se mudi tretjič v tej republiki. Prvič se je ustavil v januarju leta 1979, nekaj mesecev po izvolitvi za papeža. Drugi obisk je bil oktobra leta 1984. Sedaj po osmih letih se je vrnil za začetek praznovanja 500-letnice odkritja Amerike in prve evangelizacije. V Santo Domingo so se za to priložnost zbrali na 4. konferenci škofje Latinske Amerike. Konferenca bo trajala do 28. oktobra. Začetka konference se je udeležil sveti oče.

Na karibskem otoku Hispanjola sta dve državi: Santo Domingo in Haiti. Santo Domingo meri 48.442 km² in šteje približno 7 milijonov prebivalcev. Skoraj vsi so katoličani. Cerkev ima 10 škofij, župnijskih centrov pa je 1543. Vseh duhovnikov škofijskih in redovnih je 608 ter 117 stalnih diakonov. V pomoč jim je 1352 redovnic. V zadnjih treh letih se je močno povečalo število duhovniških kandidatov; v malih semeniščih od 196 na 331, v bogoslovju pa od 183 na 385.

(se nadaljuje na 2. strani)

Opozicija podpisala skupni dogovor

Kljub temu da je v zadnjem času med opozicijskimi strankami v Sloveniji prišlo do nekaterih nesoglasij, je opozicija le podpisala dogovor o koordiniranem nastopu na volitvah. Tako naj bi stranke v volilnih enotah imenovale skupne kandidate za državni svet (senat), medtem ko naj bi na volitvah v spodnji dom nastopile samostojno. V drugem krogu predsedniških volitev naj bi vse opozicijske stranke podprle tistega opozicijskega predsedniškega kandidata, ki bi v prvem prejel največ glasov, v primeru volilne zmage (absolutne večine) pa bodo stranke oblikovale skupno koalicijsko vlado.

V parlamentu so nadaljevali z delom na spremljajočih volilnih zakonih. Hudo se je zapletlo pri zakonu o političnih strankah, kjer je opozicija predlagala amandma, po katerem naj bi nekdanjim režimskim strankam odvzeli premoženje, ki je pač last vseh davkoplačevalcev, in ga podržavili. To dopolnilo je bilo naposled na skupni seji le sprejeto. Zatem bi morali poslanci potrditi le še celoten zakon, toda izkazalo se je, da je za odobritev zmanjkalo 11 glasov in zakon ni bil sprejet.

Leon Marc

Pred ameriškimi volitvami

Čez slab mesec bodo milijoni in milijoni volilcev v Združenih državah Amerike poklicani na volitve, da izvolijo novega državnega predsednika. Volili bodo tudi za delne obnovitve senata in predstavniške zbornice (ali skupno Kongresa) ter skoraj polovico guvernerjev zveznih držav. Pa še delne krajevne predstavnike in sodnike. Seveda je vse zanimanje svetovne javnosti osredotočeno na predsedniške volitve, kjer je skupno s šefom Bele hiše izvoljen še podpredsednik. Slednji ima navadno v teku štiriletnega mandata sicer bolj skromno vlogo, saj živi in dela v senci predsednika. Vendar pa lahko v slučaju nenadnega umika državnega poglavarja (smrt, nesreča, odstavitev ali odstop) sam v hipu postane predsednik. To se je v zadnjem pol stoletju že večkrat zgodilo. Tako je proti koncu druge svetovne vojne Truman nasledil umrlega Roosevelta, kasneje Johnson ubitega Kennedyja ali Ford Nixona, ki je podal ostavko po znani aferi Watergate.

Predsednik ZDA je po ameriški ustavi obenem državni poglavar in načelnik vlade oz. izvršne oblasti. Izvoljen je za štiri leta in njegova oblast je v nekem smislu skoraj neomejena. Kontrolira ga seveda Kongres, ki lahko tudi zavrne določene zakone ali sklepe, vendar pa se njegova vloga veliko ne zmanjša. In od prvega predsednika Georgea Washingtona mimo Abrahama Lincolna do Busha se gotovo predsedniško mesto v Združenih državah postavlja med vrsto tistih oblastnikov moderne zgodovine, ki so sicer z ljudskim glasom dosegli skoraj absolutno oblast za štiri leta.

BUSH ALI CLINTON?

Za novembrske predsedniške volitve tekmujeta — kot tradicionalno — dva glavna kandidata, namreč predstavnika republikanske in demokratske stranke. To sta sedaj za prve sedanji predsednik George Bush, za drugo stranko pa guverner Arkansasa Bill Clinton. Seveda je še kdo drugi, kot letos neodvisni kandidat in bogataš Ross Perot. Ta ima le možnost, da zbere nekaj glasov in to na škodo ali v prid enemu oz. drugemu glavnemu kandidatu. Lahko tudi pomeni ime, okoli katerega naj bi se zbrali še neodločeni volivci, nezadovoljneži in še kdo drug.

Če imamo v Evropi med političnimi strankami precej razvejane in tudi različne programe (zlasti volilne), pa tega v Ameriki skoraj ni. Ameriške politične stranke niso tudi nikdar imele kake ideološke podlage v evropskem zgodovinskem smislu.

(se nadaljuje na 2. strani)

V tej številki dobite:

- Pismo SSk predsedniku vlade Amatu (str. 2)
- Občni zbori PD »Štandrež« in SKPD »F. B. Sedej« (str. 3)
- Knjižne novosti (str. 4)
- Kontovelci so praznovali (str. 5)
- Dobili smo novega župnika (str. 6)

Padel je Bosanski Brod

Varnostni svet Združenih narodov je le sprejel resolucijo o prepovedi vojaških poletov nad Bosno in napovedal, da bo v primeru kršitve takoj razmislil o nadaljnjih ukrepih, ki bi (srbska) letala prisilila k tlom.

Predstavniki vseh sprtih strani v BiH so se medtem v Ženevi, pod pokroviteljstvom Mednarodnega Rdečega križa dogovorili, da bodo po 15. oktobru začeli z izpuščanjem vseh civilnih in vojaških ujetnikov. Boji pa ne pojenjujejo. Topniški napadi na Sarajevo se nadaljujejo; zdi se, da so bili prejšnji teden še celo hujši in da Srbi poskušajo mesto razpoloviti na dva dela. Hudo je tudi na območju Bihača.

Srbi so na severu dosegli pomembno zmago in zavzeli Bosanski Brod, mesto na Savi ob strateško izjemno pomembnem mostu. S tem so si srbske sile ustvarile ugodne pogoje za povezavo okupiranih območij v zahodni Bosni s krajinami na vzhodu, pa tudi na Hrvaškem. Komentatorji se sprašujejo, kaj to pomeni tudi za območja s srbskim prebivalstvom v Slavoniji, ki so sicer pod nadzorstvom (ukrajinskih in ruskih) pripadnikov Modrih čelad, od koder pa poročajo o ponovnem organiziranju srbskih paravojaških enot in njihovih povezavah s pripadniki sil ZN.

Nov element pritiska utegnejo postati vse ostrejše zahteve islamskega sveta, ki že grozi, da bo sam organiziral vojaške akcije zoper Srbijo in bosanske Srbe, kar pa bi utegnilo bosansko krizo zaplesti v neslutene dimenzije. Generalni sekretar zveze NATO Woerner je sredi prejšnjega tedna izjavil, da je poseg Atlantske zveze v BiH možen in da je ZN že ponudil vojaško pomoč za nadzorovanje prepovedi poletov in za varovanje humanitarnih kordonov.

Pravoslavna cerkev v Iloku

Dne 19. oktobra so v Iloku v Slavoniji postavili temeljni kamen za pravoslavno cerkev. Prej so tam v večini bivali Hrvati. Oktobra 1991 so mestece zasedli Srbi in Hrvatje so se morali izseliti. Šlo je za prve pojave etničnega čiščenja, ki so ga potem izvajali Srbi do danes.

Pred 500 leti je Evropa odkrila Ameriko

Bilo je na petek, 12. oktobra 1492. Mož bele polti, sin genovskega krčmarja, spreten mornar po imenu Krištof Kolumb, se je s činom španskega generala bližal ameriški celini.

Že nekaj časa je bilo na morju videti znake, da mora biti kopno blizu: šopi morske trave in ptice. Na krovu je naraščalo pričakovanje izčrpanih in naveličanih mornarjev. Razburljivo novico je s svojega opazovališča razkričal ob dveh ponoči mornar Rodrigo De Triana. Kolumbove tri ladje so se bližale enemu od Bahamskih otokov med Florido in Kubo.

Potovanje genialnega genovskega pomorščaka je podprl sam španski kraljevi par: Ferdinand in Izabela. Kolumb je do skrajnosti osvojil domnevo, da je Zemlja oblasta. Sklenil je, da bo dosegel daljni vzhod tako, da bo potoval proti zahodu. Na svoji poti je nehote srečal Ameriko, prepričan, da je dospel v vzhodne dežele ali Indije. Admiral Krištof Kolumb je stopil na kopno s kraljevim praporom v rokah, torej že z jasno potezo osvajalca. Domorodca, ki se je približal, je Kolumb vprašal, kako se glasi ime dežele, na katero so se izkrcali. Domačin mu je odgovoril: »Guanahani«. V indijanskem jeziku je to pomenilo: Ne razumem te. Pozneje je otoku dal ime San Salvador. Prebivalci so mu bili Indiosi, ker je bil prepričan, da je obkrožil Zemljo in dosegel vzhodne dele Starega sveta, oziroma Azije. S tem usodnim dnem se je začelo trajno gorje za velikanski kontinent, ki seka naš planet od severa do juga, med Atlantskim in Tihim oceanom. »Ne razumem te« je bil pomenljivi stavek prvega Indijanca. Če pomislimo na nasilje, grozote in izkoriščanje, ki so ga Evropejci uprizorili v Novem svetu, moramo pač še danes vzklikniti: Ne razumem te, evropski človek. Za seboj imaš večtisočletno kulturo. Učili so te Sokrat, Kristus in Frančišek Asiški. Kaj zdaj počneš? Ali ni nič zaleglo vse tisto, kar so ti razodeli veliki modrijani? Odkritje si spremenil v osvajanje, civilizacijo v genocid.

Kolumb ni ničesar kriv, bil je sin svoje dobe. Vendar vsega tistega, kar se je z njim v Ameriki začelo, bi ne smeli proslavljati. Navsedanje to ni bilo niti odkritje, saj ni nikjer določeno, da mora biti na vsem planetu le beli človek nosilec zgodovine. V Ameriki so živela domača ljudstva in je bila torej ta celina že zdavnaj odkrita. Evropskih zgledov za nasilje, krutost, grabežljivost in lakomnost gotovo ni potrebovala. Zgodovinske obletnice se bomo seveda spominjali, toda to ne sme biti praznik, ampak le prilika za spokornost, premišljevanje in izpraševanje vesti.

D. Čotar

Willy Brandt umrl

Pred dnevi je v Berlinu v starosti 78 let umrl nekdanji nemški kancler socialni demokrat Willy Brandt. Pokojni politik in državnik je bil eden izmed velikih povojnih nemških kanclerjev. Zaslovel je že kot berlinski župan v dnevih hladne vojne in berlinskega zidu. Takrat je obiskal bivšo nemško prestolnico tudi ameriški predsednik Kennedy. Znan je bil po svoji »Ostpolitik«, tj. politiki do vzhodnih držav Evrope. V sedemdesetih letih je med drugim obiskal Poljsko in v Varšavi v imenu nemške države poklenil pred spomenikom žrtvam nacizma. Prav za svoja mirovna prizadevanja je Brandt prejel tudi Nobelovo nagrado za mir. Še do letos pa je bil predsednik Socialistične internacionale.

Prihajam predvsem oznanjat Kristusa

Ko je sv. oče stopil na tla v San Domingo, je dejal: »Prihajam predvsem oznanjat Kristusa, prvega in največjega evangelizatorja.« To njegovo potovanje pa je naletelo tudi na kontestacijo pri določenih krogih, tudi pri kakem škofu in pri nekaterih duhovnikih. Razlog za kontestacijo je preteklost in sedanjost dežel Južne Amerike.

Preteklost: Kmalu za Krištofom Kolumbom so začeli prihajati v novi svet španski in portugalski kolonizatorji, pohlepni po bogastvu in oblasti. Začeli so preganjati domače Indijance, da se polastijo njih zlata in srebra. Zagrešili so pravi rodomor domačinov. Poleg tega so še uvedli suženjstvo, ko so hodili v Afriko po črnce, da so jim obdelovali njih plantaže. To je bil hud madež španske in portugalske kolonialne politike.

Za vojaki in kolonialisti so začeli prihajati tudi misijonarji oznanjat Kristusa domačinom. Toda bili smo v dobi fevdalizma, ko je bila Cerkev preveč povezana z oblastjo. Zato so se dogajale krivice tudi s strani misijonarjev. Tega ni mogoče zanikati, čeprav imamo častne izjeme kot so sv. Peter Klaver in drugi jezuiti, ki so ustvarili v Paraguaju indijanske redukcije«, to je ozemlje, ki so ga Indijanci sami upravljali kot svobodni ljudje. Teh in drugih svetlih točk v pokristjanjenju Južne in Srednje Amerike pa nočejo videti.

Razmere iz preteklosti se odražajo še danes. Nekdanji bogatini so ostali bogatini, reveži pa še vedno reveži. Socialna pravičnost je tam prazna beseda še bolj kot drugod po svetu. To je drugi razlog za kontestacijo tudi Cerkve.

CERKEV IŠČE SODELOVANJE

To so napake in zmote iz preteklosti, ki jih Cerkev obsoja in skuša popraviti po svojih najboljših močeh povsod, kjer danes oznanja evangelij. To izstopa posebno po zadnjem koncilu. V misijonskih deželah se je otresla vsakega pokroviteljstva kakih kolonialnih sil, pa tudi domačih politikov. Opira se na sodelovanje božjega ljudstva, to je škofov, duhovnikov, redovnikov in laikov. »Kot udje živega Kristusa so vsi verniki dolžni sodelovati pri rasti in razvijanju Kristusovega telesa to je Cerkve.« (AG). Pri tem se Cerkev ne odmika sodelovanju drugih, kadar gre za socialno izboljšanje razmer v misijonskem nerazvitem svetu. »Želja vernikov naj bo, da pri tej dejavnosti modro sodelujejo s pobudami, ki jih vodijo zasebne in javne ustanove, vlade, mednarodne ustanove, različne krščanske skupnosti in nekrščanska verstva. Toda pri tem se Cerkev noče vmešavati v vodstvo zemeljske družbe«. (AG 12).

NAŠE SODELOVANJE

Pri misijonskem delu Cerkve smo bili in smo navzoči tudi Slovenci. Prvi tak misijonar je bil Ivan Krstnik Mesar iz Rihemberka, ki je umrl kot mučenec v Tonkinu (Kitajska) leta 1723. Potem je tu Friderik Baraga, apostol Indijancev v Severni Ameriki, pa Knoblehar, misijonar v Afriki, Jožef Kerec, misijonar na Kitajskem, ki obhajamo letos stoletnico njegovega rojstva. Potem je še vrsta drugih misijonarjev in misijonark do današnjih dni. Skrbeti moramo za vse misijonarje, posebno pa za svoje, kot priporoča koncil: »Zelo koristno bo vzdrževati zveze z misijonarji, ki so izšli iz občestva samega.«

OKNO V DANAŠNJI SVET

Martinazzoli - novi tajnik DC

Vsedržavni svet Krščanske demokracije je ta ponedeljek izvolil svojega novega političnega tajnika, ki naj nadomesti Forlanija. Novi voditelj DC je sedaj Mino Martinazzoli, večkratni bivši minister. Doma je iz Brescie in spada v levo strujo stranke. Na eni prihodnjih sej vodstva DC pa bodo še izvolili novega predsednika stranke (ki je bil do sedaj De Mita) in druga vodstvena mesta. Martinazzoli je bil izvoljen soglasno.

Zmagal Iliescu

Na drugem krogu predsedniških volitev v Romuniji je zmagal sedanji predsednik Ion Iliescu. Ta še izhaja iz stare komunistične nomenklature, čeprav je sicer z večkrat nasprotujočimi si političnimi potezami vodil navidez demokratično politiko v prvi dobi po padcu Ceausescuja.

Zanimanje za knjige milanskega nadškofa

Močno razširjeni turinski dnevnik La Stampa poroča, da so knjige milanskega nadškofa kardinala Carla Maria Martinija med najbolj branimi v Italiji. Vsako leto seže po njih nad milijon bralcev.

Kolosej v Rimu bodo obnavljali

Hranilnica Banco di Roma se je obvezala, da bo krila stroške za obnovo znamenitega Koloseja. Stroški so predvideni na 40 milijard lir. Delo bo nadzorovala mednarodna komisija strokovnjakov. Obnovljene dele bodo zavarovali s posebno mrežo.

Kolonizatorji, roparji Latinske Amerike

Pohlep po zlatu ob odkritju Amerike je bil neizmeren. Poročila pravijo, do so v prvih stoletjih po odkritju Amerike nagrabili 181 ton zlata in 16 ton srebra.

Pred ameriškimi volitvami

(nadaljevanje s 1. str.)

Tudi pojma desnica in levica nista vedno mišljena v našem pomenu. Ameriško politiko vodi pač od začetka neki anglosaški pragmatizem, kar se nato kaže tudi v vsakdanji politiki ZDA. Sicer na splošno veljajo republikanci za zmerne konservativce, za zagovornike tradicije in nekake ameriške izolacije. Demokrati pa se prikazujejo kot rahlo napredni, bolj občutljivi za socialna vprašanja in zagovornike teženj raznih manjšin in civilnih pravic črncev. Zato so navadno imeli več odmeva in glasov pri evropskih emigrantih (vključno slovenskih). To pa se danes nekoliko spreminja in ne velja več v vsem.

VEDNO PA BRANIK DEMOKRACIJE

Kdo bo torej stopil v Belo hišo? Na to seveda danes ne moremo odgovoriti. Kot rečeno se ameriški predsedniški programi veliko ne razlikujejo. Sedanji predsednik Bush ima seveda tudi kot kandidat gotovo širše možnosti za uspeh. Za seboj ima dolgoletno podpredsedniško izkušnjo pod Reaganom, še prej pa v diplomaciji in pri obveščevalni službi CIA. In sedaj ima za seboj štiriletni predsedniški mandat. Verjetno je imel več uspehov v zunanji kot v notranji politiki, kar mu nekateri tudi očitajo. Posebej velja spomniti na velik uspeh v Zalivski vojni. Manj modro se sedanja ameriška administracija kreta v hudi krizi nekdanje Jugoslavije. Sicer je končno le priznala Slovenijo in druge bivše republike. Kaže, da zaradi volilnih razlogov Bush ni šel v bolj odločne korake za rešitev bosanske krize.

Demokratski kandidat Clinton za sedaj sicer nima skoraj kaj pokazati, kar pa itak velja za »začetnike« na vseh področjih. Zaenkrat je guverner ene izmed ameriških petdesetih zveznih držav (Arkansas). Res je pa, da morda v njegovem slučaju (in opazovalci javnega mnenja ga skoraj vedno postavljajo pred Busha) pozitivno igra prav dejavnik »novost«. Volivci si mnogokrat želijo prenove, tako v idejah kot tudi v osebah. Poleg tega je Clinton tudi predstavnik — v primeru z Bushem — mlajše politične generacije. Ross Perot pa je neodvisen kandidat, velik bogataš in po svoje še večja neznanka.

Prav gotovo pa bo ameriška demokracija v glavnem ostala, kot je vedno bila, pa naj bo izvoljen en ali drugi kandidat. ZDA so zlasti v našem stoletju vedno pokazale veliko čuta odgovornosti in pripravljenosti tudi do drugih dežel in narodov. In to kljub neizbežnim občasnim političnim napakam.

Spomnimo naj na vlogo predsednika Wilsona ob koncu prve svetovne vojne z načeli o samoodločbi narodov, na odločilno vlogo v drugi svetovni vojni za zmago nad nacifašizmom in velika prizadevanja s povojno obnovo Evrope (glej Marshallov načrt).

In še danes po padcu komunizma so ZDA še vedno »leader« zahodnega sveta. In prav gotovo se vsa politika Združenih držav še danes navdihuje ob besedah, ki jih je v znani Izjavi o neodvisnosti ob koncu 18. stoletja zapisal Thomas Jefferson, drugi predsednik ZDA, ko govori o nekaterih neizpodbitnih resnicah: **»... da so vsi ljudje ustvarjeni enaki; da jih je Stvarnik obdaril z določenimi neodtujljivimi pravicami, med katerimi so življenje, svoboda in iskanje sreče, da se za jamstvo teh pravic med ljudmi ustanovijo vlade, katerih upravičena oblast izvira od soglasja vladanih; in da vsakokrat, ko kaka oblika vlade postane nevarna tem smotrom, ima ljudstvo pravico jo spremeniti ali odpraviti.«** Da bi se po teh besedah navdihoval tudi bodoči predsednik ZDA!

Spectator

Molitev me je rešila

Hrvaški frančiškan Jozo Puškarič, župnik v Tišini v Bosanski Posavini, je prišel v srbske zapore. Ko so ga po več mesecih izpustili, je pripovedoval: »V zaporu me je obiskal tajnik tuzlanskega pravoslavnega episkopa Pačavende. Prinesel mi je tudi pozdrave banjaluškega škofa Komarice in mi v njegovem imenu izročil vino in hostije. Tako sem skrivaj maševal.

V posebno pomoč nam je v taborišču bila molitev. Z zaporniki sem se rad razgovarjal o Bogu in z njimi molil. Z mano so se radi pogovarjali in molili tudi zaprti muslimani. Molitivi se moram zahvaliti, da sem sedaj rešen in da v zaporu nisem ponorel«.

DUHOVNA MISEL ZA 29. NAVADNO (MISIJONSKO) NEDELJO

— Vsemogočni večni Bog,
vodi našo voljo,
da bomo zmeraj vdano sprejemali tvoje zapovedi
in ti z iskrenim srcem služili...

Velika in potrebna je danes naša prošnja: Vsemogočni večni Bog, daj nam velikodušno in zvesto srce.

Edino Bog je vreden, da se mu popolnoma prepustimo. Edino On ve, kaj je za nas najboljše. Kot dobri Oče nas odrešuje. S pomočjo svoje besede in zapovedi vodi, vzgaja in oblikuje našo voljo, da bomo zmogli vse stvari postaviti na svoje mesto, si pridobili čut za pravo mero, smisel za trezno presojo, pravo izbiro in z njo povezano odločitev.

Bog bo velikodušen do nas, če bomo tudi mi velikodušni do njega. Brezbrižnost, zavračanje, omahovanje, računanje ali se splača in omalovaževanje ni na mestu. Naša vera ne sme postati prazna beseda, okras ali navada, ampak iskreno in dosledno služenje Bogu. Bolj kakor mnoge besede, bi moralo spregovoriti naše življenje. To še posebej velja za delo v misijonih.

Živa in dejavna vera mora biti konkretna. Naša ljubezen do nebeškega Očeta dobi svojo potrditev v naši ljubezni do bratov in sester. Plačilo za trud ne bo izostalo, saj je Jezus obljubil, da bo obilno povrnjeno vsakemu, ki bo karkoli dobrega storil svojemu bližnjemu. Povrnjen bo celo kozarec vode, ki smo ga dali žejnemu (prim. Mt 10, 42)...

MILAN NEMAC

OD TU IN TAM

Trst. V okviru Koroških kulturnih dnevov na Primorskem je bilo v soboto, 10. oktobra, v Nabrežini tradicionalno delovno srečanje primorskih in koroških kulturnih in javnih delavcev.

Srečanje je bilo posvečeno bogati izmenjavi informacij in ocen o aktualnem narodno-političnem položaju na Koroškem in v Furlaniji-Julijski krajini. Govor je bil tudi o razmerah v Republiki Sloveniji in o kulturnih tokovih v obeh deželah. Medtem ko je Slovenska skupnost poudarila zlasti vprašanje volilnih reform in zahteve po zajamčenem manjšinskem zastopstvu, so koroški gostje prikazali napore za osnovanje javnopravnega zastopstva manjšine, nekakšnega slovenskega koroškega parlamenta, in za dosego manjšinskega deželnega mandata. Predsednik Enotne liste Wakounig pa je poudaril, da je edini garant proti osipanju narodne skupnosti združevanje in samostojno nastopanje Slovencev.

Maribor: Temeljno sodišče v Mariboru je po petih dneh sodne obravnave obsodilo Petra Rotarja, ki je ustrelil znanega slovenskega dobrotnika in predsedniškega kandidata Ivana Krambergerja. Sodišče je morilca, ki je dejanje priznal, obsodilo na devet let zaporne kazni.

Trst: Tu se je odvijal 33. kongres mednarodne organizacije, ki se ukvarja z znanstvenim raziskovanjem Sredozemlja. Ob tej priliki je obiskal Trst predsednik te organizacije, princ Rajner III v spremstvu sina. Princa sta poleg Trsta obiskala tudi razne druge znamenitosti naše dežele.

Kairo: V teh dneh je hud potres prizadel egiptovsko glavno mesto Kairo. Potres z močjo 5,3 do 5,9 stopinj Richterjeve lestvice je terjal nad 1.000 žrtev, 10.000 ljudi pa je bilo ranjenih. Egiptovska vlada je zaprosila za mednarodno pomoč.

S. Elizabeta Likar, z ubogo družino v Aleksandriji v Egiptu

Pismo SSk predsedniku vlade Amatu

Deželno tajništvo Slovenske skupnosti je v preteklih dneh naslovilo na predsednika italijanske vlade prof. Giuliana Amata pismo, v katerem izraža zadoščenje, da je vlada končno potrdila pogodbo med družbo RAI in predsedstvom vlade o začetku slovenskih televizijskih sporedov, ki jih predvideva že daljni zakon o reformi javne radiotelevizijske hiše iz leta 1975. Upati je, da bodo zdaj oddaje kmalu stekle.

V pismu predsedniku vlade Amatu pa Slovenska skupnost želi tudi pojasnil v zvezi z nastopom, ki ga je imel tajnik Liste za Trst, na socialistični listi izvoljeni poslanec in edini podtajnik iz Furlanije-Julijske krajine v Amatovi vladi Giulio Camber 20. septembra v Medei. Na tamkajšnji svečanosti je kot vladni zastopnik med drugim dejal, da zaščitni zakon za Slovence ni potreben in da niso sprejemljivi privilegiji za manjšino, ki da je tako in tako učinkovito zaščitena. Besedilo posega je bilo sicer nekoliko zavito, vendar je bil protimanjšinski izpad očiten. SSk želi vedeti, ali gre za stališče Amatove vlade, ali pa za osebne podtajnikove poglede. Poleg tega je deželni tajnik SSk Jevnikar v pismu pozval predsednika mistrskega sveta k pobudam za sprejem pravičnih zaščitnih določil.

Občni zbor Prosvetnega društva »Štandrež«

Ko se začne jesenska kulturna sezona, se zberejo člani prosvetnega društva »Štandrež« na vsakoletni občni zbor. Pregledajo opravljeno delo in izdelajo načrte za bodoče.

Letošnji občni zbor se je vršil v četrtek, 1. oktobra, v župnijski dvorani »Anton Gregorčič« v Štandrežu. Vabilu se je odzvalo lepo število članov in številni gostje, ki so predstavljali sorodna kulturna društva in druge organizacije.

Občnega zbora so se udeležili in pozdravili: tajnica Zveze slovenske katoliške prosvete prof. Franka Žgavec, predsednica Združenja cerkvenih pevskih zborov prof. Lojzka Bratuž, predsednica Slovenskega centra za glasbeno vzgojo »Emil Komel«, predstavniki društev »F.B. Sedej« iz Števerjana, »Hrast« iz Doberdoba, društvo »Podgora«, podpredsednik štandreške rajonske konzulte Božidar Tabaj, ter predstavniki štandreških športnih društev Juventina in Velox.

Na občnem zboru so obnovili petnajstčlanski odbor, ki ga sestaljajo: Dimitri Brajnik, Marko Brajnik, Marjan Breščak, Lucijan Krpan, Joana Marušič, Kristina Marušič, Martin Marušič, Jordan Mučič, Lucijan Pavio, Valentina Pavio, Damjan Paulin, Igor Paulin, Danjela Puia, Božidar Tabaj in Silvan Zavadlav.

O bogatem kulturnem delu prejšnje sezone je poročala Kristina Marušič. Posebno aktivno je bilo delovanje mešanega pevskega zbora in dramske skupine. O delovanju zbora je spregovorila tudi Joana Marušič, medtem ko je o dosežkih in načrtih dramske skupine občni zbor seznanil Božidar Tabaj.

Mešani pevski zbor, ki ga vodi Valentina Pavio ob sodelovanju Tiziane Zavadlav, je v minulem letu še posebno intenzivno vadil in imel več uspešnih nastopov. Udeležil se je Cecilijanke v Katoliškem domu v Gorici in koncerta na čast sv. Ceciliji v cerkvi sv. Ignacija na goriškem Travniku. Sodeloval je pri slovenski božičnici v goriški stolnici in na božični prireditvi v gledališču Verdi, ki jo je organizirala goriška občina.

5. marca je pel na kulturnem večeru Filipa Terčelja, ki je bil v Katoliškem domu v Gorici, 1. maja je sodeloval na prazniku Frtalje v Rupi. Primorske poje se je štandreški zbor udeležil 16. maja v Marezigah pri Kopru, v začetku junija pa na prazniku v Štandrežu.

Pevci štandreškega zbora so aktivno sodelovali pri obisku sv. očeta v naši deželi, prve dni meseca maja.

Za mladinsko petje v Štandrežu je skrbel zbor, ki ga vodi Elvira Chiabai. Tudi ta zbor je rad nastopal ob raznih prilikah, tako v domači vasi kot tudi drugod.

Dramska dejavnost je še vedno gonilna sila prosvetnega društva »Štandrež« in vse kaže, da bo še naprej, saj je k skupini pristopilo lepo število mladih sil. V obdobju od lanskega oktobra so člani dramske skupine nastopali s štirimi predstavami, in sicer: Gospod Evstahij z Goriškega, Gospa Ministrica, Dolžnost je dolžnost in Obravnava. Prvi dve je režiral Emil Aberšek, drugi pa Mira Štrukelj.

Z Gospodom Evstahijem so obiskali Št. Jakob na Koroškem, Vrtojbo, Mavhinje, Bilje, Solkan in Ljubljano. Premiera Nušićeve Gospe Ministrice je bila v župnijski dvorani »A. Gregorčič« v Štandrežu 19. januarja. Delo so ponovili v Štandrežu, v Gorici, v Doberdobu, v Ricmanjih, pri Sv. Ivanu, v Biljah, v Mačkoljah in v Cerovljah.

Z igro Dolžnost je dolžnost je skupina nastopila v Ljubljani, na prazniku Frtalje v Rupi in v Štandrežu. Obravnavo pa so prvič uprizorili na Prazniku špargljev v Štandrežu.

Štandreška sekcija Slovenskega centra za glasbeno vzgojo »Emil Komel« je imela zaključni nastop 25. junija v župnijski dvorani.

Prosvetno društvo »Štandrež« je organiziralo predstavitev knjige o domačinu Andreju Marušiču, ki jo je izdala Goriška Mohorjeva družba, in druge kulturne večere. Priredilo je že tradicionalno poletno praznovanje špargljev s pestrim kulturnim programom, na katerem so nastopili tudi mladi člani štandreške baletne skupine.

Društvo je sodelovalo pri skupnem božičnem srečanju na glavnem trgu v Štandrežu in organiziralo božični koncert vokalne skupine Big Ben v štandreški cerkvi.

Odborniki niso pozabili na družabnost in večkrat poskrbeli za prijetna srečanja.

Blagajniško poročilo je podal Lucijan Pavio, v imenu nadzornega odbora pa je Ivo Češčut ugotovil, da je bilo delovanje društva uspešno, da je blagajniška knjiga skrbno držana in da so jasno zabeležene vse postavke. Predsednik društva Damjan Paulin je poudaril pomembno društveno vlogo tudi pri širših pobudah, ki zanimajo celotno skupnost in so izredno pomembne za ohranjevanje slovenstva v Štandrežu. Zahvalil se je vsem, ki so pri društvu sodelovali in prispevali, da je bilo delovanje na raznih kulturnih področjih uspešno.

19. redni občni zbor SKPD »F. B. Sedej« v Števerjanu

Društvo Sedej je hotelo stopiti v novo sezono z novimi perspektivami, zato je bil po dveh letih sklican redni občni zbor, na katerem smo potegnili črto nad preteklim delovanjem.

Občni zbor se je odvijal v petek, 9. oktobra, v dvorani Sedejevega doma. Zbralo se je veliko število vaščanov, prijateljev, sodelavcev društva, predstavnikov nekaterih društev, s katerimi smo povezani v krovno organizacijo ZSKP. Žal pa smo letos pogrešali predstavnika občinske uprave. S svojo prisotnostjo so nas počastili predsednika BGS in ZSKP, tajnik števerjanske sekcije SSk. Veseli smo bili spodbudnih besed in pohval, ki smo jih bili deležni s strani teh osebnosti, še posebno pa bo nov odbor moral upoštevati poseg deželnega predsednika SSk Marjana Terpina, ki je predlagal, da bi morali svoje delovanje popestriti z raznimi kulturnimi večeri, predavanji itd.

O delovanju društva je na OZ posebej spregovoril dosedanji predsednik Marko Terčič, ker pa je bilo celotno udejstvovanje preobširno, je v svojem poročilu omenil važnejše datume iz prejšnje mandatne dobe. Nad dogodki se je nato izčrpneje ustavila Franka Padovan, ki je v svojem tajniškem poročilu orisala celoten potek vsega društvenega delovanja. Sledil je pregled blagajne, ki ga je podal Matej Terpin, nakar so predstavniki včlanjenih skupin navedli delovanje le-teh: Damjan Terpin je spregovoril o mešanem zboru, Valentina Humar o otroškem pevskem zboru, Mirjam Hlede o oddelku glasbenega centra »E. Komel«, Ivan Vogrič o Števerjanskem vestniku, Mihael Corsi pa je prikazal delovanje mladine, ki se je v okviru društva zbirala v Mladinskem krožku. Zatem so člani nadzornega odbora dali razrešnico staremu odboru, sledile so volitve za nov odbor, ki ga sestavlja 18 članov, in sicer: Marko Terčič, Branko Terčič, Franka Padovan, Kristina in Hadrijana Corsi, Lilijana, Janez, Matej, Vlasta in Simon Terpin, Edi Skok, Martin Komjanc, Jurij in Saša Hlede, Silvana Vogrič, Florijan Lango, Anita Tomažič in Roman Komjanc. Ostali mladi člani bodo še naprej delovali v Mladinskem krožku, k odboru pa avtomatično pristopijo še člani posameznih skupin.

V.H.

»VENETI« V ITALIJANŠČINI

Slovenska uspešnica, knjiga o Venetih - naših prednikih, ki so jo napisali J. Šavli, M. Bor in I. Tomažič, je pravkar izšla v italijanski izdaji z naslovom

I VENETI, progenitori dell'uomo europeo.

Poleg že znane in toliko sporne problematike odpira knjiga italijanskemu občinstvu povsem nov pogled na slovenski narod, njegovo zgodovino in kulturo, ustvarjajoč na ta način novo podlago za sožitje in sodelovanje med pripadniki slovenskega in italijanskega jezika na območju med Alpami in Jadranom.

Predstavitev italijanske izdaje bo

23. oktobra ob 19.00 v Trstu
dvorana kavarne San Marco
ulica Battisti 18

Srbsko pravoslavje v številkah

Srbska pravoslavna Cerkev ima danes pet metropolij, od teh dve v ZDA in 29 škofij. Duhovniški naraščaj se pripravlja v štirih izobraževalnih središčih. Po Koledarju srbsko-pravoslavnega patriarhata je pripravnikov približno 480. Pred izbruhom sedanje vojne je bilo na ozemlju Jugoslavije 3368 pravoslavnih cerkva in kapel, 2404 župnije, 1598 duhovnikov ter 153 moških in ženskih samostanov. Do nedavnega je izhajalo 15 cerkvenih časopisov.

Ekumensko romanje v Prekmurje in Slomškova razstava 19. in 20. septembra

PRESTOP MURE

Ob prestopu v Prekmurje nam je dr. Janežič imenoval njene tri dele: Ravensko, Dolinsko in Goričko. V Murski Soboti smo prespali, v nedeljo pa prisostvovali maši v župnijski cerkvi. Nepozaben je spomin na nabito cerkev, še preden smo mi stopili vanjo. Somaševali so naši trije gostje: dr. Angel Kosmač, dr. Jože Markuža in dr. Stanko Janežič. Pri nagovoru je dr. Janežič obrazložil pomen Slomška v cerkveno-zgodovinskem poslanstvu ter kot ustanovitelja Bratovščine sv. Cirila in Metoda za cerkveno edinost, ki je božji dar. Množično ljudsko petje, družine z otroki, celoten pristop k obhajilu, so mi uganka, če pomislim, da so v Murski Soboti poleg katoličanov prisotni še kalvinci, evangeličani, baptisti, binkoštniki in ne vem še kaj. Ekumenska dejavnost je videti precej razgibana. Po maši še obisk pri pastorju — seniorju in nekaj pojasnil o življenju njih skupnosti v 10 - 11 župnijah. V Ljubljani je okrog 1000 izseljencev, od katerih je 300 registriranih. Zastavili smo nekaj vprašanj. Božja beseda v sv. pismu nam je seveda skupna, toda Evharistija je za nas živ utrip in središče duhovnega življenja.

Plečnikova cerkev v Bogojini (foto Bratina)

BOGOJINA

To je drugo tako središče za ekumenske pogovore, ki smo ga obiskali. Cerkev je v Plečnikovem slogu. Osvojil si ga je od domače lončarske obrti, ki je tam še živa v 52 primerih. Zvonik v obliki prsta, ki kaže kvišku, je zelo podoben onemu v Šiški. Skupina nemških študentov je bila tam na študiju Plečnikovega sloga.

VERŽEJ

Ogled edinega delujočega mlina na Muri. Pot do njega ni bila lahka, zato pa presenečenje veliko. Zastrmeli smo se v ogromno železno zobčasto kolesje, ki se neprestano vrti in melje vodo v Muri. Mlinarji pa bi ne bili to, kar so, če bi ne bili posejani od glave do nog od te bele žlahtne prvine. Rade volje so postregli našim gospodinjam s svežo moko v vrečah po 10 kg.

SLAMNJAK

Nobenemu izmed nas romarjev se ni sanjalo, kaj nas tu čaka: nič manj kot slovenski obrednik sprejema s kruhom in soljo ter domača godba! Kmečki turizem je tu doma in nas je gostil s tem, kar ima najboljšega. Kosilo pa je bilo obogateno tudi s kulturnim utripom. Dr. Janežič je predstavil knjigo svojega rojstnega kraja »Miklavžev zbornik« 1692 - 1992. Iz svoje pesniške zbirke »Morje« pa je prebral nekaj pesmi. Vesela druščina se je spomnila stare sopotnice in ji solidarno nazdravila za njen osmi križ. Ni mi znano koliko steklenic Ljutomerčana je od tam priromalo v tržaške domove.

Edini še delujoči mlin na Muri (foto Bratina)

JERUZALEM V PRLEKIJI

V program romanja je dr. Janežič vključil obisk Jeruzalema, njegove ožje domovine. Po vinski cesti in na precejšnji vzpetini je župnija sv. Miklavža. Od tu se nam je odprl pogled na čudovite griče same vinske trte, pravi smehljaj narave, kjer ti vitki klopotec veselo vrti svojo zračno pesem... Pripovedovati o Gospodovih delih, pomeni slaviti Gospoda. To moraš občutiti, če se znaš potopiti v govorico narave, s katero smo v temelju skrivnostno povezani. Vinske kleti, razne vrste vina in grozdja, vse je zanimalo naše potnike, da so od vsega pokušali.

To naj bo dovolj. Polni najlepših vtisov smo zasedli avtobus in mlade pevke so do Trsta izčrpale ves svoj pevski repertoar. Po tolstih krofih na Trojanah in večerji v Postojni smo srečno prispeli v Trst.

F.V.

(*Konec*)

Premiera Vodopivčeve spevoigre Srce in denar bo 7. novembra 1992

v Katoliškem domu v Gorici

Številne prireditve, ki so se že zvrstile v počastitev 40. obletnice Vodopivčeve smrti na obeh straneh državne meje, so nam predstavile priljubljenega ljudskega skladatelja kot plodovitega ustvarjalca nabožnih in posvetnih skladb. Vinko Vodopivec pa se je v najboljših letih svojega ustvarjanja posvečal tudi odrski oziroma scenski glasbi. Tako je v obdobju med dvema vojnama uglasbil osem spevoiger, ki so v tistem času ohranjale živ stik z narodno pesmijo in običaji ter obenem bile sredstvo, s katerim so Slovenci v najhujšem času zatiranja ohranjali svoj jezik. V ta sklop spada tudi spevoigra Srce in denar. Besedilo za to odrsko delo je napisal drugi veliki zaslužni primorski Slovenec in kulturni delavec Filip Terčelj, katerega se letos spominjamo ob 100-letnici njegovega rojstva. Srce in denar je ljudska igra, vsebinsko in glasbeno preprosta. Sestavlja jo nekaj prijetnih in igrivih melodij z zaključnim zborom.

Zveza slovenske katoliške prosvete jo za to dvoje obletnic obnovljeno postavlja na oder.

Pri projektu sodeluje skoraj 100 ljudi, ki bodo nastopili kot zborovski pevci, solisti in igralci ob spremljavi orkestra. Režija je zaupana Aleksiju Pregarcu, glasbeni del pa Hilariju Lavrenčiču.

Iz dneva v dan je v prostorih Katoliškega doma vse bolj živahno, mrzlično pa se delo postavlja na oder.

FOTOGRAFSKI NATEČAJ

Uredniški odbor MLADIKE razpisuje natečaj za fotografije (po možnosti črnobele) za naslovno stran revije. Namen natečaja je odkrivati nove talente. Tematika ni obvezna, vendar naj ustreza značaju revije (narava, okolje, letni časi, etnografija, naši spomeniki, naši prazniki).

Nagradni sklad predvideva:

100.000 lir nagrade za prvo mesto,

50.000 lir nagrade za drugo mesto

in več odkupnih nagrad po 30.000 lir.

Oblika izdelka naj odgovarja prostoru, ki je odmerjen sliki na naslovni strani MLADIKE.

Izdelke **(največ tri za vsakega udeleženca)** naj prijavljenci pošljejo na naslov: MLADIKA, »Fotografski natečaj 1992«, ul. Donizetti, 3 - 34133 TRST - TRIESTE, **do 31. decembra 1992.**

Izdelke bo ocenila komisija, ki jo sestavljajo Marjan Jevnikar, Marjan Slokar, Edi Žerjal in Sergij Pahor.

KNJIŽNE NOVOSTI

Franc Sodja, Pred vrati pekla

Po dolgih letih pričakovanj je naposled tudi v matični Sloveniji izšla knjiga znanega in cenjenega slovenskega pisatelja lazarista Franca Sodje, Pred vrati pekla, ki opisuje pet let osebnega nadčloveškega trpljenja in zorenja v povojnih jugoslovanskih ječah. Ob mnogih Sodjevih delih je nedvomno zadnja knjiga eden njegovih najglobljih klicev k Bogu in ljudem.

Franc Sodja, srčno dobri in plemeniti človek iz bohinjskih hribov (rojen 1914 v Bohinjski Bistrici v družini z devetimi otroki, med katerimi je tudi brat Janez duhovnik-jezuit), nekdanji dijak Škofovih zavodov v Šentvidu nad Ljubljano, ki je kot mlad duhovnik-lazarist sanjaril o misijonih na Kitajskem, je nekaj let po dogodkih opisal svojo strašno zgodbo iz povojnih let. Knjigi je dal naslov Pred vrati pekla. Njegova pripoved je najprej izhajala kot podlistek v slovenski kanadski reviji Božja beseda (1958-1959), nato pa je v knjižni izdaji izšla leta 1961 v Buenos Airesu, pred šestimi leti je v Argentini doživela še drugo izdajo. S tretjo izdajo (1992) je Sodjeva pripoved končno tudi na knjižnih policah v matici.

Za kaj gre, pojasnjuje v uvodni besedi knjige Pred vrati pekla, Franc Rode, dolgoletni Sodjev prijatelj in dober poznavalec njegovega življenja. Na jesen 1947 nova ljudska oblast zapre Sodja pod obtožbo, da je v poletnih mesecih leta 1945 sprejel in skrival v lazaristovskem samostanu na Taboru v Ljubljani bogoslovca Andreja Jermana, ki se je rešil iz kočevske ječe in kasneje pobegnil čez mejo. Po sedmih mesecih samice Sodja obsodijo na pet let strogega zapora in tri leta odvzema državljanskih pravic. Razlog: «zločin proti narodu in državi»! **I.V.**

Ko je ta knjiga izšla v Argentini, smo o njej že pisali in jo je bilo dobiti tudi v zamejstvu. Nekaj izvodov je že takrat šlo tudi v Slovenijo, kar je seveda bilo prepovedano. Veseli nas, da je sedaj knjiga na voljo tudi rojakom v Sloveniji.

Knjiga o angelih

Po zaslugi ljubljanske založbe Mladika je prišla v septembru na slovenski knjižni trg svetovna uspešnica pisatelja Malcolma Godwina »Angeli, ogrožena vrsta«. V knjigi nam avtor živo in podrobno, pestro in domiselno predstavlja angele od najstarejših časov do danes. Spoznali bomo vse krilate odposlance od Metatrona, najmogočnejšega med njimi, ki naj bi bil nekdaj patriarh Henoh, do Gabrijela, ofane, starodavna bitja s ponazoritvijo njihove morebitne današnje podobe.

Knjiga odstira pogled na bogastvo in zapletenost srednjeveškega angelskega panteona-svetišča, ponazorjenega z domiselnimi razpredelnicami. Našli bomo tudi odgovor na vprašanje, zakaj so Satana krstili za hudiča: srečali ga bomo v vseh njegovih igrivih preoblekah tja do parkeljna. Založniki napovedujejo, da bo Godwinova knjiga o angelih v slovenskem prevodu lahko razumljiv ilustriran vodnik med nebesnimi in peklenskimi angelskimi zbori v vsej njihovi slavi, moči in izgubljeni milosti. Že v prvem delu z naslovom Zakladnica, bomo spoznali svet angelov, »kdo je kdo«, v katerem bo predstavljena vsa nebeška hierarhija angelskih zborov; to so serafi, kerubi, prestoli, gospostva, vladarstva, oblasti, moči, nadangeli in angeli. **iv**

Cerkev potrebuje tvojo pomoč, nikar ji ne odreči

Gotovo, da danes v Italiji niso gospodarsko lahki časi ob vseh davkih, ki se obetajo, in ob splošni gospodarski krizi. Vendar pri tem ne smemo pozabiti na Cerkev, ki potrebuje pomoč vseh vernih kristjanov, pomoč za vzdrževanje duhovnikov in za svoje karitativne namene. Za večjo občutljivost do te potrebe se bo po vsej državi v nedeljo, 25. oktobra, obhajala posebna nedelja.

Pa bo kdo rekel: Mi že podpiramo svojega župnika in svojo cerkev. Toda kje so drugi? Ne bodimo egoisti, da bi videli le do svojega praga, da bi videli le svoje župnijsko občestvo. Cerkev v Italiji je ena, šteje okrog 40 tisoč duhovnikov, vsi imajo pravico do dostojnega življenja kot ostali državljani. Država svoje nameščence plačuje, duhovnikov pa ne: zanje naj skrbijo verniki. Kako? Tudi s tem, da od svojih dohodkov darujejo za Cerkev do dva milijona lir, ki jih odbijejo pri prijavi davkov. Do sedaj je bilo takih kristjanov le bolj malo, komaj tristo tisoč. Povejmo drug drugemu o tej možnosti, spodbudimo še koga, kajti Cerkev potrebuje pomoč vseh! **M.G.B.**

Augusto Cesare Seghizzi

Na goriškem Gradu je trg Augusto Cesare Seghizzi. Nekoliko daleč od središča mesta je ta trg, vendar vsaj spomin na tega goriškega glasbenika in komponista. Seghizzi je namreč povezan z goriškim mestom in njegovo glasbeno ustvarjalnostjo. Rodil se je sicer v Bujah v Istri leta 1873, toda prišel je v Gorico, tu povečini živel in tukaj tudi ustvarjal. Bil je za organista na Placuti, v cerkvi sv. Ignacija in nazadnje v stolnici do smrti 1933.

Poleg vodstva cerkvenih zborov ter orglanja pri mašah in pontifikalih v stolnici se je uveljavil kot komponist liturgičnih in svetnih kompozicij; posebno se je posvetil furlanskemu glasbenemu ustvarjanju; Al ciant dal Friul, razne villotte na furlanske tekste, izbral je furlanske ljudske pesmi ter jih izdal v zbirki Gotis di rosade (1926). Nič čudnega zato, če ga »italianissimi« niso poznali in so ga začeli odkrivati šele v zadnjem desetletju.

Izčrpen življenjepis o njem in njegovem ustvarjanju je napisal kot doktorsko tezo Alessandro Arbo in je izšel v zbirki Civiltà delle Memorie.

misli

»Misli« združujejo Slovence v Avstraliji

Pred štirimi desetletji (1952) je zagledala luč sveta prva številka avstralske slovenske revije »Misli«. Slovenci v Avstraliji so jo navdušeno naročili, z veseljem brali in nestrpno čakali naslednjo številko. S sodelavci sta jo začela izdajati prva slovenska frančiškana, ki sta prišla v Avstralijo: p. Klavdij in p. Beno. Leta 1951 sta namreč na prošnjo škofa Gregorija Rožmana prišla v Avstralijo prva dva frančiškana iz Lemonta, ameriških Brezij v zvezni državi Illinois. Opravila sta pionirsko delo prav do ustanovitve verskih središč Slovencev, zaorala pa sta prvo ledino tudi na področju tiskane slovenske besede.

Patra Klavdij in Beno sta se zavedala, kaj pomeni tiskana beseda, ki združuje rojake in prihaja tudi v najbolj oddaljene slovenske domove. Zato »Misli« že od začetka svojega izhajanja pred 40 leti niso bile samo verski list, temveč tudi splošno informativno in kulturno glasilo Slovencev v Avstraliji. Danes z zadovoljstvom ugotavljamo, da so hitro rastle, se vsebinsko krepile in dobivale vedno več sodelavcev. Mnogim našim rojakom na daljni celini so »Misli« tudi močno osmišljale njihovo življenje in bivanje med tujci ter manjšale razdalje med novo domovino in rodno Slovenijo.

Od skromnega ciklostilnega lističa na nekaj straneh so Misli pod uredniško taktirko p. Bernarda Ambrožiča dobile z leti privlačno revijalno obliko, ki jo imajo še danes. Po smrti p. Bernarda je uredništvo prevzel p. Bazilij Valentin, ki že skoraj 20 let skrbi za redno izhajanje osrednjega slovenskega lista v Avstraliji. V jubilejnem letu izhajajo »Misli« v več kot 2000 izvodih, kar je za izseljenski list kar visoka naklada.

Misli, vse najboljše za 40. rojstni dan in še veliko bogatih številk pri opravljanju plemenitega poslanstva med Slovenci v Avstraliji! **iv**

*

Pred manevri stopi poveljnik pred četo in pravi: »Vojaki! Sovražnika morate nepremično gledati v oči... Vi... poddesetnik, kaj me tako gledate?«

KOROŠKE NOVICE

Podijska diskusija NT

V ponedeljek, 12. oktobra, zvečer je »Naš tednik« pripravil v Modestovem domu zanimivo diskusijo ob 20-letnici napada na dvojezične table na južnem Koroškem. O tem, ali so se iz tega kaj naučili, so skušali odgovoriti med drugim deželni glavar dr. Zernatto, predsednik NSKS dr. Grilc, deželna poslanica mag. Trunk in nekdanji »napadalec« Anton Vilanek. Medtem ko so skoraj vsi diskutanti (vodil jih je ravnatelj dr. Vospernik) bolj govorili o praznovanju 10. oktobra (obletnica plebiscita), je g. Vilanek priznal svojo takratno zmoto, saj Slovencev sploh ni poznal, niti vzrokov oz. njihovih teženj. Vroč je bil tudi odziv med zbrano publiko, saj je bilo med njimi kar nekaj takih, ki so plebiscit leta 1920 doživeli, napada na dvojezične table (205 so jih postavili leta 1972 na južnem Koroškem) pa so se vsi spominjali. Deželni glavar se sicer trudi za sožitje med dvema narodoma na Koroškem, vendar dokler bo na delu KHD (Heimatdienst) najbrž ne bo imel veliko uspeha, saj so mu tudi govor za 10. oktober na celovškem pokopališču oporekali (predlagal je skupno praznovanje, ki pa si ga tudi mnogi navzoči v dvorani ne znajo predstavljati). Torej na Koroškem še dolgo ne bomo tako daleč, da bi bili lahko javno ponosni na to, da znamo dva jezika - čeprav toliko govorimo o skupni Evropi. **R.B.**

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Otvoritvena predstava sezone 1992-93

Aldo Nicolaj

HAMLET V PIKANTNI OMAKI

Režija Žarko Petan

v četrtek, 15. okt., ob 20.30
- Abonma RED E
v petek, 16. okt., ob 20.00
- Izven Abonmaja
v soboto, 17. okt., ob 20.30
- Abonma RED F
v nedeljo, 18. okt., ob 16.00
- Abonma RED G
v četrtek, 22. okt., ob 16.00
- Abonma RED H
v petek, 23. okt., ob 16.00
- Abonma RED I

Ponovitev v Gorici v gledališču »G. Verdi«:
v torek, 20. okt., ob 20.30
Abonma RED A in RED B

Svet slovenskih organizacij - Gorica
Goriški muzej Nova Gorica (Slovenija)
s sodelovanjem
Kulturnega društva »Studenci« - Čedad

Zgodovinska razstava

BOŽJEPOTNA SVETIŠČA NA PODOBICAH

Svetišče

STARA GORA

(kripta)

od 20. septembra do 25. oktobra 1992

Goriške novice

Problemi goriških slovenskih šol

Na zadnji seji Sidikata slovenske šole - Tajništvo Gorica, so razpravjali:

Z letošnjim šolskim letom je prof. S. Hvalič sprejela mesto na Šolskem skrbništvu kot predstavnik za slovenske višje šole, zaradi česar je tudi oproščena pouka. Sindikat je naslovil pismo na šolskega skrbnika, v katerem so predlogi za definicijo Hvaličevih pristojnosti.

Stavkam, ki so jih oklicali razni sindikati v minulen tednu, se slovenski sindikat ni formalno pridružil, v kolikor večina včlanjenih bolj malo verjame v stavke, ki so v tej situaciji neučinkovite. Možne pa so v bodoče razne druge oblike protesta šolnikov, ki jih bo v kratkem sindikat točno formuliral in posredoval kolegom ter javnosti.

Sindikalni tajnik, prof. M. Vončina, poroča odboru o imenovanjih profesorjev, ki niso še v staležu. Tudi letos so se imenovanja zakasnila, zaradi čakanja na odobritev paralelk na Tehničnem zavodu Ž. Zois in Trgovskem zavodu I. Cankar in tradicionalnih burokratskih zapletljajev, tja do 30. septembra. Razen enega poučuje štirinajst v letošnjem šolskem letu na novo imenovanih na višjih šolah.

Odbor ugotavlja, kako kljub zavzemanju SSŠ, argumentirane vloge na šolskega skrbnika in na ministerstvo, sodelovanju z Mestno konzulto za slovenska vprašanja, zainteresiranju političnih in sindikalnih predstavnikov itd., šolsko skrbništvo ni odobrilo druge sekcije na Trgovskem zavodu, ki so jo sestavljali dijaki iz Nove Gorice.

Podobno je stanje z osamosvojitvijo Slovenske sekcije ITIS, z razliko da se sindikalne vloge vlečejo od Poncija do Pilata že več let. Kot smo že pisali, se je za osamosvojitev tega zavoda zavzela tudi Konzulta, ki med drugim ugotavlja, da je današnje stanje te šole, ki po devetih letih po njenem nastanku še ni samostojna, protizakonito. Zato bo Konzulta dala zadevo na TAR (Tribunale amministrativo regionale), saj bi morala država sama poskrbeti, da se spoštuje ustanovni zakon slov. šol iz leta 1961.

In kaj o Šolskem centru, ki še danes ni dokončan, po neštetih vlogah sindikata, zavzemanju ravnateljev, Konzulte, po dijaški stavki? Je sploh zakonito poučevati in se izobraževati v zgradbi, ki ni še dokončana, ki ne zadošča vsem predpisom? Če ne bo drugače, se bo tudi ta zadeva po mnenju odbora SSŠ reševala na TAR.

SI

Vinku Vodopivcu ulico v Gorici

V četrtek, 1. oktobra se je sestala na redni mesečni seji Konzulta za slovenska vprašanja pri goriški občini. Na dnevnem redu sta bili v ospredju dve vprašanji in sicer šolstvo in toponomastika. Predsednik prof. Sirk je seznanil člane konzulte, da je pismeno opozoril vse pristojne organe, od države do občine, na številna še nerešena vprašanja na šolskem področju kot je bilo sklenjeno na prejšnji seji konzulte. Za enkrat še ni odgovorov in če v kratkem ne bo prišlo do rešitev, bo konzulta sprožila nove pobude.

Dela pri novem šolskem centru potekajo prepočasi, o samostojnosti slovenske sekcije ITI je ostalo samo pri obljubah.

Glede poimenovanja ulic in trgov je konzulta sensibilizirala goriške rajonske konzulte predvsem v Podgori, Pevmi, Oslavju, Štmavru in Štandrežu, da bi predlagale poimenovanja novih ulic po zaslužnih slovenskih ljudeh ali pa da bi ovrednotili stara krajevna imena. Konzulta je imenovala posebno komisijo, ki bo spremljala to problematiko in predlagala goriški občinski upravi, naj poimenuje kako goriško ulico po zaslužnem skladatelju in duhovniku Vinku Vodopivcu, ki je mlada študentovska leta preživel v Gorici in tudi kasneje bil tesno povezan z goriškimi kulturniki, predvsem na glasbenem področju.

Res zasluženo priznanje

Prof. Pavšič (na desni) z nemškim veleposlanikom v Sloveniji

Ob občinskem prazniku v Idriji, ki je bil letos povezan s stoletnico nekdanje gozdarske šole in z odkritjem spominske plošče na poslopju, v katerem je delovala, so podelili tudi pet občinskih nagrad in tri priznanja, eno je prejel prejšnji dekan msgr. Janez Filipič, za posebno Pirnatovo nagrado za delo na kulturnem področju in še posebej za stalne stike z zamejstvom pa so končno izbrali prof. Tomaža Pavšiča.

Prijatelji iz Gorice mu prav iz srca čestitamo za res zasluženo priznanje.

Občni zbor SZ Soča

V prostorih društva Rupa - Peč je 6. oktobra potekal 5. občni zbor športnega društva Soča. V svojem uvodnem govoru se je predsednik Edi Pellegrin najprej zahvalil vsem: športnikom, odbornikom, trenerjem, sponzorjem, staršem in prijateljem, ki so s svojim delom pripomogli k uveljavljanju združenja. Spregovoril je še o finančnih težavah ter o demografskem padcu, ki je v zadnjem času zelo občuten. Omenil je tudi, da je združenje Soča postalo član ZŠSDI ter SSO. Nato je spregovoril tajnik Benjamin Černic, ki je podal obračun delovanja SZ Soča v zadnjem obdobju. Zaradi nerazpoložljivosti sovodenjske občinske telovadnice, za katero naj bi bil kriv občinski odbornik za šport, so bila dekleta prisiljena trenirati v goriških telovadnicah ali celo v Šempetru v Sloveniji, medtem ko so tekme odigravale v sovodenjski telovadnici. Sedanja kriza na ženskem odseku naj bi bila tudi odraz teh tehničnih ovir.

Omenil je še, da mladino in športnike vadita trenerja Dušan Carli in Štefan Cotič. Svoje poročilo je zaključil z napovedjo svojega odstopa iz prvih vrst združenja. (Upajmo, da je odstop le začasen. Op. pisca).

V odsotnosti blagajnika prof. Marija Černica je blagajniško poročilo podal predsednik Edi Pellegrin. Zahvalil se je sponsorjem SOBEMA in SCAME, raznim dobrotnikom, podjetnikom, krovnim organizacijam, sovodenjski posojilnici in občini ter ostalim bančnim zavodom.

Občni zbor so pozdravili: Marko Lutman za ZSŠDI, Ivo Rojec za ŠD Sovodnje in združene odbojkarske ekipe, Sandro Corva za OK VAL, za ŠKD Vipava Jožko Petejan, za društvo Rupa-Peč Ivo Tomsič, za sekcijo sovodenjskih krvodajalcev in združenja goriške pokrajine Branko Černic. Sledile so volitve. V upravni svet so bili izvoljeni Pellegrin Edi, Devetak Avguštin, Černic Marjan, Černic Marjo, Muscau Francesco, Komjanc Klara, Tomsič Marko, Cotič Marko, Tomsič Igor. V nadzornem odboru so Devetak Remo, Maraž Jožko, Tomsič Ladi. Razsodišče: Černic Branko, Černic Igor, Kovic Ivo.

Remo Devetak

DAROVI

Za slivensko cerkev: namesto cvetja na grob pok. prijateljice Slevke Legiša, Anica Kralj, št. 12 30.000; v isti namen Anica Antonič 10.000 lir.

M. Čargo daruje za misijone 50.000 in za cerkev Sv. Ivana Go 50.000 lir.

Za cerkveni pevski zbor Štandrež: ob zlati poroki druž. Bernardis 84.000 lir.

Za gor. skavte: G. Žorž 50.000 lir.

Za begunce iz BiH: v trgovini Fortunato 850.000; V.G. 100.000; v spomin na Pepco Skočir daruje Anica 50.000 lir.

Za Slov. Vin. konferenco v Trstu: ob prazniku sv. Vincencija in v spomin barba Viceta darujeta M.M.U. 100.000 lir.

Za misijone: V.G. 50.000; M.N. 100.000 lir.

Vsem podpornikom našega lista in drugim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

TRST

Kontovelci so praznovali

Slovesno srečanje ob farnem patronu je kakor srečanje družine ob domačem godovniku. To je cerkvica sv. Hieronima na Kontovelu, ki goduje 30. septembra, a so ga Kontovelci praznovali naslednjo nedeljo 4. oktobra.

Župni upravitelj g. Jože Špeh se je pri maši spomnil pok. župnika g. Albina Grmeka, ki jim je lani za ta praznik še govoril. Ob spominu sv. Hieronima pa je poudaril njegovo izredno osebnost, znano kot steber zahodne civilizacije in ustvarjalca vulgate. Vulgata, to je njegov prevod Sv. pisma S.Z. iz hebrejščine v latinščino in prevod N.Z. iz grščine v latinščino. Skozi desetletja ga je to delo do izčrpnosti zaposlilo. Gospod župni upravitelj je toplo priporočal, naj verniki sežejo po tej knjigi vseh knjig. Neobhodno potrebno je vzeti si čas za meditacijo božje besede, se otresti samozagledanosti in rasti v odgovorno občestveno razsežnost.

Zahvalil se je za lepo udeležbo in naglasil namen ofra za popravilo fasade kontovelske cerkve. Ker pa gredò stroški za taka dela v astronomske številke, se g. upravitelj priporoča vsem bližnjim in daljnim prijateljem za prijazno pomoč pri kritju stroškov. Seveda je v župnijski dvorani čakalo udeležence obilje sladkih dobrot.

* * *

Naslednjo soboto, 10. t.m. so Kontovelci in Prosečani opravili še drugo zasebno praznovanje — petdesetletnikov ali — Abrahamovcev. Kapelo sv. Marije, na meji med Kontovelom in Prosekom, so zasedli do vrat. Znamenita je ta kapela, v kolikor nosi na zidovih grafite v glagolici iz let 1533, 1534, 1580 in še druge z imenom: »Jure P. Pisah ja, pop Mihovil iz Crkvenice«. Dalje je tam še 7 grafitov podpisanih osebnosti z datumi in imeni diakona, prošta i.dr.. Samo kdor pozna glagolico, je mogel zaslediti te grafite in to je zasluga našega ekumenista dr. Angela Kosmača.

Celebrant g. Jože Špeh ni za slavljence izbiral besed: vse, kar imamo, je dejal, je dar božje ljubezni. Če so v svojem življenju, ki ni bilo brez trnja, dosegli realizacijo medsebojne ljubezni, je tudi to božji dar. Ta Bog pa ni neko blaženo bitje, neznano kje daleč nad oblaki, temveč v Njem živimo, se gibljemo in smo. Zato je edina drža, ki se ob tem prazniku spodobi, prisrčna zahvala Bogu za lepi jubilej, ki ga mnogi prijatelji morda niso dočakali.

Praznično razpoloženi jubilanti so se po maši zbrali v društvenih prostorih in s komentarji poglabljali raznolikosti in napetosti med običajno administracijo vsakdanjih odnosov.

F.V.

Izlet v Bovec

Cerkveni pevski zbor od Sv. Ivana je v nedeljo, 4. t.m., priredil avtobusni izlet v Bovec in Kobarid. Udeležili smo se ga seveda pevci ter drugi Svetoivančani in prijatelji. Glavno breme organizacije sta nosila g. Aleksander Žerjal in gdč. Marta Požar, z nami pa je šel tudi kaplan g. Milan Nemac. Na poti v Bovec nas je spremljalo slabo vreme z dežjem, kar je potrdilo nič kaj obetavne vremenske napovedi. Mnogi so se bali, da bi to lahko pokvarilo izlet, na srečo pa je popoldne posijalo sonce. V prijazno mestece smo dospeli četrt pred deseto, tako da smo se lahko udeležili svete maše, pri kateri je pel naš cerkveni zbor. Po maši nam je domači župnik na kratko orisal zgodovino Bovca in se pri tem seveda navezal na osemstoletnico bovške župnije, ki so jo proslavili prav letos.

Po kosilu smo se podali do kobariške kostnice. V muzeju smo lahko videli orožje, tehniko, uniforme idr., katerih so se posluževali na soški fronti, pa tudi slike iz življenja na fronti in v zaledju ter diapozitive o kobariški bitki.

Na poti nazaj smo preko Branika, Dornberka in Štanjela prispeli v Sežano, kjer nas je v hotelu Kompas čakala večerja, od tam pa smo se utrujeni, a zadovoljni vrnili v Trst.

I.Ž.

Koncert okteta »Suha« pri Sv. Ivanu

V nedeljo, 11. t.m., je v Marijinem domu pri Sv. Ivanu nastopil koroški oktet »Suha«. Koncert je sodil v sklop Koroških kulturnih dnevov na Primorskem, ki potekajo od 10. do 17. oktobra. Dan prej je oktet nastopil v Devinu. Občintvu se je predstavil z zelo pisanim in raznolikim sporedom pesmi iz domače in tuje zakladnice. Poleg pesmi, ki jih običajno slišimo na koncertnih odrih, je oktet »Suha« zapel tudi vrsto skladb, o katerih lahko rečemo, da spadajo že med popevke. Skoraj vse se nanašajo na koroško slovensko stvarnost, besedila pa so napisali koroški pesniki.

Sproščenost in ubranost koroških pevcev je občinstvo navdušilo. K navdušenju je verjetno veliko prispevalo tudi dejstvo, da so člani okteta v premorih med pesmimi recitirali literarna dela koroških avtorjev in povedali kaj hudomušnega. Škoda le, da se je vabilu na koncert odzvalo le majhno število poslušalcev, kar je bila verjetno posledica nedeljskega slabega vremena.

Slovo od dobrega župnika p. Viktorja Antoloviča v nedeljo, 4. oktobra 1992

Zbrali smo se kakor vsako nedeljo k sveti daritvi, vendar smo danes tu z drugačnimi občutki. Poslavljamo se namreč od našega dobrega župnika p. Viktorja. Vsako slovo je bridko. Težko nam je pri srcu, da nas po tolikih letih zapušča. Celih 38 let je v tej župniji sv. Ane delal in molil za nas in za naše mesto. Štejemo si v posebno milost, da je nam Slovencem, nedeljo za nedeljo, pri sv. maši govoril v našem jeziku, nam razlagal božjo besedo in delil Kruh življenja. Bili smo deležni njegove očetovske spodbude bodisi pri spovedi, kakor nam je tudi ob vsaki priliki znal dvigati duha k Bogu.

Veliko vam dolgujemo, gospod župnik, in nimamo besed, da bi se vam dostojno zahvalili. Naj še omenim dolga leta vašega delovanja v begunskem taborišču v Padričah. S svojim znanjem tujih jezikov ste delili tolažbo in duhovno pomoč mnogim prizadetim beguncem, zbranim iz vseh delov sveta. Vaše pastoralno delo v naši župniji gotovo ni bilo brez težav. Prepričani pa smo, da bo Bog vaše skrite žrtve in dobra dela bogato poplačal.

Božja Previdnost vas sedaj kliče drugam, v daljni svet, med nove ljudi. Sledite pač klicu: »Pojdite po vsem svetu in učite vse narode!« V deželi, kamor odhajate, vas čaka delo v Gospodovem vinogradu, ki verjetno ne bo lahko.

Vsa naša skupnost se vam iskreno zahvaljuje za vse, kar ste storili za nas. Želimo vam tudi v bodoče obilo božjega blagoslova, moči in zdravja za uspešno delo v novem okolju. Spremlja vas naša molitev, a tudi mi se vam priporočamo v molitev za duhovno obnovo tega našega preizkušenega mesta.

Pri poslovilni maši v obeh jezikih je v čast odhajajočemu župniku sodeloval mešani zbor iz Kolonkovca. Eno berilo je bilo v slovenščini, peli pa so v obeh jezikih. Na koncu je za p. Viktorja zadonela še naša himna »Marija skoz' življenje«. Ob tej priliki je g. Vittorio poudaril, kako je vsa ta leta enako upošteval obe narodnosti in z enako ljubeznijo skrbel za obe verski skupnosti. Novi italijanski župnik pa se je obvezal, da se bo držal besed sv. Pavla, kjer »ni več Grka ne Juda«, ne razlikovanja jezikov in ras.

Dobri gospod župnik, še enkrat: HVALA VAM ZA VSE!

D.Š.

GORICA

Gabrje - Vrh - Rupa - Peč

Dobili smo novega župnika

Občina Sovodnje obsega pet verskih občestev: Sovodnje, Gabrje, Vrh, Rupo in Peč. Vsaka teh vasi ima svojo cerkev z redno nedeljsko sv. mašo. Toda v zadnjih letih so te vasi izgubile tri dušne pastirje; umrl je g. Jože Jurak, ki je upravljal Gabrje-Vrh; nato je Bog poklical g. Marjana Komjanca, ki je vodil Sovodnje; nazadnje je odšel v večnost še prof. Drago Butkovič, ki je skrbel za Rupo-Peč. Kako opomoči tem izgubam in oskrbeti primerno dušno oskrbo tem vasem?

G. nadškof je najprej imenoval g. Marjana Markežiča za dušnega pastirja v Sovodnjah, Gabrjah in na Vrhu. Toda prišla je nepričakovana pomoč. G. Vili Žerjal se je odločil, da pride začasno v goriško nadškofijo. Do lani je bil župnik na Opčinah (1969-91). Ko so tja prišli salezijanci in prevzeli župnijo, si je vzel eno leto dopusta (anno sabatico). Ko smo ga zaprosili, naj pride na pomoč v goriško škofijo, se je vdal in prišel. G. nadškof ga je imenoval za župnega upravitelja v Gabrjah, ki so stara župnija, ter v Rupi, kjer je župnija sv. Marka, z nalogo, da skrbi še za Vrh in Peč, z g. Marjanom pa naj si med seboj pomagata.

Tako se je novi župnik predstavil najprej v Gabrjah (sobota 3. okt.), naslednjo nedeljo (4. okt.) so ga sprejeli na Vrhu, v nedeljo, 11. okt., pa je prvič maševal v Rupi. Povsod sa ga verniki zelo prisrčno sprejeli, veseli, da so dobili rednega dušnega pastirja.

Po maši se je g. Vili še rokoval z zbranimi verniki pred cerkvijo. Tako se je vsaj za prvo silo seznanil z vsemi. Čaka ga še nedeljska maša na Peči, kar se bo zgodilo prihodnjo nedeljo, 18. okt.

g. Viljem Žerjal

G. Vili Žerjal se je rodil v Pliskovici na Krasu leta 1929 v številni družini, ki se je pozneje preselila v Trst k Sv. Ivanu. Študiral je bogoslovje v Gorici in v Kopru; teologijo v Rimu na Gregorijani, bival pa je v zavodu Germanik, ki ga vodijo jezuiti. Predno je dokončal doktorat, ga je škof Anton Santin poklical domov, češ da potrebuje duhovnikov in ne doktorjev. Po novi maši (10.10.1955) je bil za kaplana po raznih slovenskih župnijah na Tržaškem, dokler mu ni bila zaupana župnija sv. Jerneja na Opčinah. Neka Openka mi je prišepnila: » Da boste imeli g. Vilija radi.« O tem ni dvoma, to so verniki že povsod izpričali. Zato, dragi Vili, hvala ti, da si prišel med nas, in Bog balgoslovi tvoje delo!

Tvoj sobrat

V nedeljo, 25. oktobra, ob 16. uri bo v Katoliškem domu

Misijonska prireditev

s srečolovom

Igrala bo štandreška mladina

ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE - GORICA
SLOVENSKA PROSVETA - TRST
KRŠČANSKA KULTURNA ZVEZA - CELOVEC

5. KOROŠKI KULTURNI DNEVI NA PRIMORSKEM

PETEK, 16. OKTOBRA ob 19.30
Gorica - Katoliški dom

Nastop in srečanje gojencev Slovenskega centra za glasbeno vzgojo »Emil Komel« iz Gorice, Glasbene matice iz Žabnic in Koroške glasbene šole.

SOBOTA, 17. OKTOBRA, ob 20.30
Štandreška župnijska cerkev

Pesem upanja. 50-članski mešani zbor »Rož« izvaja muslimanske, judovske, pravoslavne in katoliške obredne pesmi. Dirigent Lajko Milisavljevič, režiser Marjan Sticker.

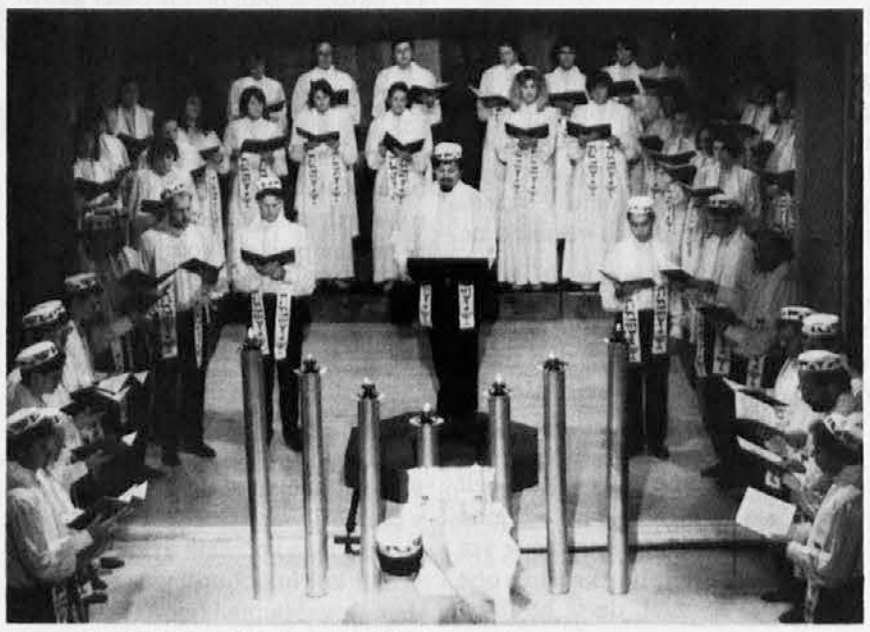

Na sliki koroški zbor »Rož« izvaja judovske obredne pesmi. Pesem upanja bo 50-članski zbor uprizoril v soboto, 17. oktobra, v župnijski cerkvi v Štandrežu.

Prvič dovoljena raba slovenskega jezika na sodišču v Gorici

Čeprav gre za povsem naravno človekovo pravico oz. zakonsko že predvideno možnost, je žal do nedavnega prevladovalo mnenje, da je pravica do uporabe slovenščine na sodišču omejena na tržaško pokrajino. Končno pa je le prevladala razsodnost in nenazadnje tudi pravna modrost sodnih organov.

Pravica do uporabe slovenščine je bila priznana g. Antonu Lazarju, števerjanskemu župniku, ob začetku kazenske obravnave zaradi domnevnega kaljenja nočnega miru, ki naj bi ga povzročalo bitje ure na števerjanskem zvoniku.

Poromali so na Ptujsko Goro

Pevski zbor Rupe-Peči rad obiskuje tuje kraje. Tako so v avgustu šli na Češko, preteklo nedeljo, 4. oktobra, so pa poromali k Materi božji na Ptujsko Goro. Napolnili so avtobus z mladimi in starejšimi, med potjo so vsi prišli na svoj račun s petjem in tudi z molitvijo v avtobusu in v Marijini cerkvi. Tam so imeli svojo mašo ob 11. uri, med katero so na koru prepevali posebno primorske mašne in Marijine pesmi. Med mašo jim je pridigal pater minorit, ker to Marijino božjo pot upravljajo minoriti. Ko jih je pater spodbujal k trdni veri, je omenil tudi, kako je v 50. letih tedanja oblast cerkev na Ptujski Gori, izreden biser gotske umetnosti, za osem let spremenila v muzej, šele po osmih letih so cerkev vrnili za bogoslužne namene. Maševal je njih nedeljski kaplan K. Humar, ki je prav to nedeljo končal svojo skrb za Rupo-Peč.

Po kosilu v domači gostilni so obiskali še pokrajinski muzej na bližnjem Ptuju. Muzej ima to posebnost, da so zbrani predmeti in slike iz časov bojev proti Turkom od 15. do 19. stoletja. Kaj podobnega ne najdeš v drugih muzejih po Evropi. Muzej je v prostorih ptujskega gradu, ki je ves prenovljen, zunaj in znotraj. Po končanem ogledu muzeja je bila ura že pozna, zato so pustili obisk Slomškovega doma na Ponikvi za kako drugo priložnost.

Z vremenom niso imeli sreče, a to ni motilo vedrega razpoloženja.

V Katoliški knjigarni vam je na voljo PRATIKA 1993 Mohorjeve družbe iz Celovca

PROSVETNO DRUŠTVO »ŠTANDREŽ«
Mladinski dramski odsek

Anton Medved
RENDEZ VOUS
Veseloigra s petjem

Režija Emil Aberšek
Glasba Ivan Mignozzi

PREMIERA V SOBOTO, 24. OKTOBRA, ob 20.30
V ŽUPNIJSKI DVORANI »A. GREGORČIČ« V ŠTANDREŽU

ZDRUŽENJE CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV - GORICA

vabi na

KONCERT CERKVENIH PESMI
VINKA VODOPIVCA

Župnijska cerkev v Štandrežu
Nedelja, 18. oktobra 1992, ob 17. uri

Sodeluje devet zborov iz Doberdoba, Gorice, Podgore, Rupe-Peči, Štandreža in Števerjana

radio

Ljudski radio

TEDNIK LJUDSKEGA RADIA GORICA

Četrtek ob 20.30
Nedelja ob 19.30 (ponovitev)

Naslovi:
- **Kaj misli Evropa z muslimani v BiH**
- **Italija ni rešila slovenskega vprašanja**
- **Opozicija v republiki Sloveniji se je povezala**
- **Zamejski tisk in politični programi**

obvestila

Mešani pevski zbor »Podgora« vabi na koncert nabožnih pesmi, ki bo na sporedu v nedeljo, 18. oktobra, ob 11. uri v cerkvi Marije Sv. Rožnega Venca v Trži-ču v istoimenski ulici. Zbor bo izvajal skladbe Scarlattija, Brucknerja in Vodopivca. Na orgle spremlja prof. Lojzka Bratuž.

Letošnjo sezono kulturnih izmenjav bo Zveza slovenskih kulturnih društev pričela s skupino Studio za ples iz Celja. V sodelovanju s kulturnim društvom Sovodnje, bo v soboto, 17. oktobra 1992, ob 17. uri v sovodenjskem kulturnem domu predstava Potovanje v modro.

V Društvu slovenskih izobražencev v Trstu bo ponedeljkov večer 19. oktobra posvečen 200-letnici smrti vipavskega baročnega slikarja Antona Cebeja. O njegovem delu bo s pomočjo diapozitivov predaval umetnostni zgodovinar Ferdo Šerbelj iz Narodne galerije v Ljubljani. Začetek ob 20.30.

Društvo slovenskih izobražencev v Trstu obvešča člane in prijatelje, da prireja v nedeljo, 25. oktobra, obisk pri katoliških izobražencih v Ljubljani. Srečanje bo povezano z vodenim ogledom Kočevske Reke in Kočevskega Roga. Prijave vsak dan dopoldne na sedežu Slovenske prosvete v Trstu, tel. 370846.

Galerija Božidar Jakac - Kostanjevica na Krki odpira v petek, 16. oktobra 1992 ob 17. uri, v kostanjeviškem gradu stalno razstavo akademskega kiparja **Franceta Goršeta** in akademskega slikarja domačina **Jožeta Gorjupa**, slavnostni govornik bo prof. dr. Jože Kastelic, razstavo bo odprl dr. Andrej Smrekar, spominsko mašo Martina Franka pa bodo izvedli ljubljanski madrigalisti pod vodstvom Matjaža Ščeka; prireditev bo vodil Marjan Kralj.

Radio Trst A

Spored od 18. do 24. oktobra 1992

Nedelja: 8.30 Kmetijski tednik. 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 10.00 Mladinski oder. »Gusarji na obzorju«. 10.50 Boris Kobal in Sergej Verč v satiričnem kabaretu »Prežganka«. 11.45 Vera in naš čas. 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Tržaški štempiharji. 14.40 Pesmi miru. 15.00 Iz krajevnih stavrnosti.

Ponedeljek: 8.10 Jugoslavija 1941 - 1945. 10.10 Stereofonski koncert. 11.30 Odprta knjiga. Ivo Andrić: »Most na Drini«. 12.00 Okno na Arbat. 12.40 Cecilijanka 1991. Ženski zbor Društva upokojencev iz Nove Gorice vodi Julija Faganel. 13.20 Gospodarska problematika. 14.10 Otroški kotiček: »Svet za zaveso«. 14.30 Iz filmskega sveta. 14.50 Evergreeeni. 15.30 Mladi val. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Alpe-Jadran. 18.30 Potpuri.

Torek: 8.10 Alpe-Jadran (ponovitev). 8.40 Slovenska lahka glasba. 10.10 Stereofonski koncert. 11.30 Odprta knjiga. Ivo Andrić: »Most na Drini«. 12.00 Otrok in igra. 12.40 Cecilijanka 1991. Mešani zbor Podgora vodi Mirko Špacapan. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Aktualnosti. 16.00 Mladi val. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Janez Povše: »Vladimirjeva duša«.

Sreda: 8.10 Narodnostni trenutek Slovencev (ponovitev). 8.40 Slovenska lahka glasba. 10.10 Stereofonski koncert. 11.30 Odprta knjiga. Ivo Andrić: »Most na Drini«. 12.00 Pesnice in pisateljice v anglosaški književnosti. 12.40 Cecilijanka 1991. Moški zbor Fantje izpod Grmade vodi Ivo Kralj. 13.20 Krajevne stvarnosti: »Na goriškem valu«. 15.00 Instrumentalni solisti. 15.30 Mladi val. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Sprehod po poteh slovenskega gledališča.

Četrtek: 8.10 Trst, december 1941. 8.50 Slovenska lahka glasba. 10.10 Stereofonski koncert. 11.30 Odprta knjiga. Ivo Andrić: »Most na Drini«. 12.00 V deželi čarobne palice. 12.40 Cecilijanka 1991. Mešani zbor Rupa-Peč vodi Zdravko Klanjšček. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Dvignjena zavesa. 15.30 Mladi val. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Četrtkova srečanja.

Petek 8.10 Razglednice iz Španije. 8.35 Slovenska lahka glasba. 10.10 Stereofonski koncert. 11.30 Odprta knjiga. Ivo Andrić: »Most na Drini«. 12.00 Halo, dober dan! Tu 362875. 14.10 Otroški kotiček: »Ena resna - ena smešna«. 14.30 Krajevne stvarnosti: Od Milj do Devina. 15.30 Mladi val. 17.10 Mi in glasba.

Sobota: 8.10 Kulturni dogodki (ponovitev). 8.40 Slovenska lahka glasba. 10.10 Koncert v stolnici v Piranu. 11.35 odprta knjiga. Ivo Andrić: »Most na Drini«. 12.00 Ta rozajanski glas - Oddaja iz Rezije. 12.45 Glasnik Kanalske doline. 13.20 Glasba po željah. 16.00 Skozi tančico molka. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Tržaški štempiharji.

KATOLIŠKI GLAS
Tednik
List je nastal po združitvi goriškega tednika »Slovenski Primorec« in tržaškega »Teden«. Prva številka »Katoliškega glasa« je izšla 2. februarja 1949.
Uredništvo in uprava: Riva Piazzutta, 18 - 34170 Gorica - Tel. 0481/533177 - Fax 533177
poštni tekoči račun: 11234499
Podurednštvo: Vicolo delle Rose, 7 - 34135 Trst - Tel. 040/414646
Registriran na goriškem sodišču pod št. 5 dne 28.01.1949
Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik
Poštn. plačana v gotovini - skupina I/70%
Dovoljenje pokr. poštne uprave iz Gorice
Izdaja: KTD Katoliško tiskovno društvo
Società Tipografica Cattolica srl
Riva Piazzutta, 18 - Gorizia - P.I. 00054100318
Tiska: Tiskarna Budin v Gorici
Cena posamezne številke: 1000 lir
Letna naročnina: Italija 50.000
inozemstvo 70.000
zračna pošta 95.000
Oglasi: za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski oglasi in osmrtnice 500 lir, k temu dodati 19% IVA